

A67/A73 Knooppunt Zaarderheiken

Deelrapport Landschap, Ruimtelijke kwaliteit en Cultuurhistorie

Versie	E
Datum	11 mei 2020
Status	definitief

Colofon

Uitgegeven door	Rijkswaterstaat Zuid-Nederland
Informatie	
Telefoon	
Fax	
Uitgevoerd door	Antea Group Nederland B.V.
Opmaak	
Datum	11 mei 2020
Status	definitief
Versienummer	E

Inhoud

1	Inleiding—6
1.1	Aanleiding—6
1.2	Doelstellingen project—7
1.3	Doel deelrapport—7
1.4	Leeswijzer—7
2	Beschrijving situatie—8
2.1	Omschrijving plangebied en omgeving—8
2.2	Ontwikkelingen in en rondom het plangebied—9
2.3	Plansituatie—11
3	Wettelijk en beleidskader—12
3.1	Wettelijk kader—12
3.2	Beleidskader—12
3.2.1	Nationaal—12
3.2.2	Provinciaal (Provincie Limburg)—13
3.2.3	Gemeentelijk (gemeente Venlo)—14
3.2.4	Rijkswaterstaat—15
4	Uitgangspunten onderzoek—16
5	Onderzoeksresultaten en maatregelen voor mitigatie en compensatie—18
5.1	Huidige situatie—18
5.1.1	Landschap—18
5.1.2	Cultuurhistorie—22
5.1.3	Ruimtelijke kwaliteit—23
5.2	Effecten—24
5.2.1	Algemeen effect—24
5.2.2	Effecten specifieke maatregelen—25
5.2.3	Effecten aanlegfase—30
5.2.4	Conclusie en beoordeling—30
5.2.5	Maatregelen voor mitigatie—30
6	Conclusies en aanbevelingen—31
7	Literatuurlijst—32

1 Inleiding

Voor u ligt het deelrapport Landschap, Cultuurhistorie en Ruimtelijke Kwaliteit ten behoeve van het Ontwerp-Tracébesluit A67/A73 Knooppunt Zaarderheiken. Dit rapport beschouwt voor de aspecten landschap, cultuurhistorie en ruimtelijke kwaliteit de optredende effecten, toetst deze (indien van toepassing) aan vigerende wet- en regelgeving en geeft aan of en in hoeverre mitigerende en/of compenserende maatregelen nodig zijn.

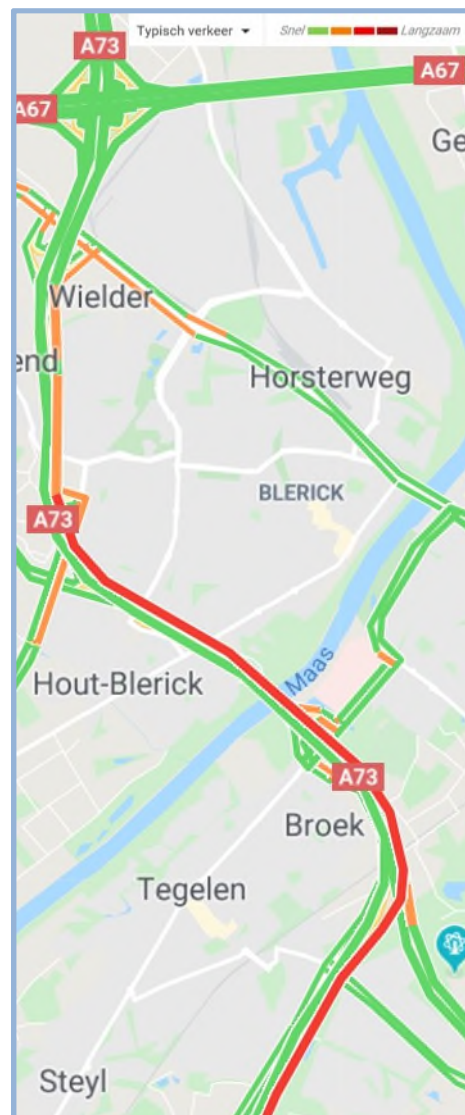
1.1 Aanleiding

Sinds de openstelling van de A74 is de filevorming in en rond knooppunt Zaarderheiken toegenomen. In de ochtendspits staat er vooral file op de oostelijke parallelbaan van de A73 in noordelijke rijrichting ten zuiden van knooppunt Zaarderheiken. Deze file slaat terug richting de Zuiderbrug. De filevorming is weergegeven in de figuur hiernaast.

De voornaamste oorzaak van de congestie is dat de oostelijke parallelbaan van de A73 slechts één doorgaande rijstrook bevat. Aangezien rijrichtingen met veel verkeer (Duisburg, Eindhoven, aansluitingen Venlo-West en Grubbenvorst) gebruik maken van deze parallelbaan is de intensiteit in de spits te hoog voor deze ene rijstrook. Hierdoor kan de parallelbaan het verkeer niet verwerken en ontstaat congestie.

Op 23 juni 2014 is er tussen de minister van Infrastructuur & Milieu en de provincie Limburg een bestuursovereenkomst (Staatscourant d.d. 1 juli 2014, nr. 18072) gesloten waarin is overeengekomen om maatregelen te treffen bij het knooppunt Zaarderheiken. De maatregelen moeten zorgen voor een betere doorstroming op en rond het knooppunt, op een veiligere en robuuste manier.

In de Startbeslissing is op 24 januari 2017 (Staatscourant 1 februari 2017, nr. 4898) vastgelegd dat de voorkeursoplossing bestaat uit de uitbreiding van de parallelbaan van de A73 in noordelijke richting met een extra rijstrook.

Figuur 1: Congestievorming oostelijke parallelbaan A73

1.2 Doelstellingen project

De projectdoelstelling is het realiseren van een robuuster knooppunt (km 43.30 – km 45.72) waarbij het verkeer in de directe omgeving van het knooppunt beter doorstroomt (een lagere I/C-verhouding) in primair de ochtendspits maar ook in de avondspits, waardoor reistijdverliezen kleiner worden en het verkeer ter plekke bovendien veiliger kan passeren. In de Startbeslissing is op 24 januari 2017 vastgelegd dat de voorkeursoplossing bestaat uit de uitbreiding van de parallelbaan van de A73 in noordelijke richting met één extra rijstrook.

De geluidproductieplafonds (GPP's) langs de A73 zijn vastgesteld op basis van de fysieke situatie uit 2012 en verkeersintensiteiten uit 2008. De openstelling van de A74 (2012) heeft geleid tot een sterke verkeerstoename op de A73. Als gevolg daarvan is een nalevingsknelpunt ontstaan op de A73 tussen knooppunt Zaarderheiken en de Tracébesluit grens van de A74. De overschrijding ten noorden van de Eindhovenseweg is per 26 april 2017 opgeheven door een wijziging van de GPP's aan de hand van een wijzigingsbesluit. Dit wijzigingsbesluit voorzag niet in het treffen van doelmatige maatregelen. Het resterende nalevingsknelpunt ten zuiden van de Eindhovenseweg (km 45.4) tot iets voorbij de bocht van de A73 in Blerick (km 42.5) wordt door middel van dit (Ontwerp)Tracébesluit opgelost. Het in het kader van het project A67/A73 Knooppunt Zaarderheiken op te stellen Tracébesluit heeft immers mede als doel om de overschrijding van de GPP's tussen de Eindhovenseweg en km 42.5 op te heffen.

1.3 Doel deelrapport

De voorkeursoplossing, de aanleg van een extra rijstrook op de oostelijke parallelbaan, is nader uitgewerkt tot het Ontwerp-Tracébesluit. Hierbij zijn de effecten van de aanpassingen aan de weg onderzocht en zijn de exacte aanpassingen aan de weg met de benodigde maatregelen in de omgeving beschreven.

Het Ontwerp-Tracébesluit bestaat uit een besluittekst (I Besluit) met bijlagen en kaarten (II Kaarten). Bij het Ontwerp-Tracébesluit hoort een toelichting (III Toelichting) met een aantal bijlagen (IV).

De bijlagen bij de toelichting betreffen in hoofdzaak de onderzoeksrapporten bij het Ontwerp-Tracébesluit. Voorliggend deelrapport is één van deze bijlagen. Het deelrapport Landschap, Cultuurhistorie en Ruimtelijke Kwaliteit heeft als doel de effecten van de plansituatie in beeld te brengen voor de aspecten landschap, cultuurhistorie en ruimtelijke kwaliteit

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 3 bevat de wettelijke kaders en beleidskaders. In hoofdstuk 4 zijn de uitgangspunten voor het onderzoek beschreven. Hoofdstuk 5 beschrijft de onderzoeksresultaten en eventueel te nemen maatregelen. In hoofdstuk 6 worden de conclusies en aanbevelingen toegelicht. Hoofdstuk 7 bevat een literatuurlijst.

2 Beschrijving situatie

In dit hoofdstuk worden het plangebied, de omgeving, relevante ontwikkelingen in en rondom het plangebied en de plansituatie in algemene zin beschreven.

2.1 Omschrijving plangebied en omgeving

Het plangebied omvat de oostelijke rijbaan van de A73 tussen aansluiting 14 (Maasbree/N273) en knooppunt Zaarderheiken.

Tussen de toerit van aansluiting 14 (Maasbree/N273) ter hoogte van km 43.30 en km 44.30 maakt een enkelstrooks weefvak onderdeel uit van de hoofdrijbaan. Tussen km 44.30 en km 45.20 ligt vervolgens een enkelstrooks parallelbaan naast de hoofdrijbaan. Aansluiting 13 (Venlo-West) sluit aan op deze parallelbaan. Vanaf km 45.20 tot de verbindingsboog richting A67 (Venlo-Duisburg) bij km 45.70 bestaat de parallelbaan uit twee rijstroken. Er geldt een maximumsnelheid van 100 km/uur.

Het plangebied is in zijn geheel gelegen in de gemeente Venlo (provincie Limburg). De gronden zijn eigendom van de Staat.

Aansluiting 14 (Maasbree/N273) verbindt de provinciale weg N273 met de A73. Ter hoogte van aansluiting 13 is de Eindhovenseweg/N556 met de A73 verbonden.

Ten oosten van de A73 bevindt zich in het zuidelijk deel van het plangebied de stedelijke bebouwing van het stadsdeel Blerick. De A73 en Blerick zijn van elkaar gescheiden door een geluidswal en geluidschermen. In het noordelijke deel van het plangebied ligt Venlo Trade-Poort ten oosten van de A73. Ten westen van de A73 bevindt zich het dorp Boekend. Met haar oude dorpskern en omliggend kleinschalig agrarisch cultuurlandschap.

Ter hoogte van de Mulkenhofweg (km 43.65) wordt de A73 ongelijkvloers gekruist door een erftoegangsweg die Boekend verbindt met Venlo-West (viaduct Mulkenhof). Ter hoogte van Boekend (km 44.28) ligt een ongelijkvloerse kruising met een fietspad/Heershofpad (viaduct Boekhorst). Iets ten noorden van aansluiting 13 Venlo-West (km 45.27), ligt de ongelijkvloerse kruising met de Eindhovenseweg (viaduct Koelbroek), de spoorlijn Venlo-Eindhoven en de Newtonlaan (viaduct Koelbroek). Ten slotte kruist de A73 de Everlose Beek iets ten zuiden van knooppunt Zaarderheiken (km 45.66).

Figuur 2: Huidige situatie

Circa 3 km ten zuidoosten van het plangebied ligt knooppunt Tiglia. Daar gaat de A73 over in de A73 richting Roermond en de A74 richting Duitsland.

2.2 Ontwikkelingen in en rondom het plangebied

Deze paragraaf beschrijft enkele relevante ontwikkelingen die tot 2040 in de omgeving van het plangebied zijn voorzien.

Convenant Bereikbaarheidsimpuls Limburg

Onderdeel van dit in 2010 tussen Rijk en Provincie Limburg gesloten convenant is de realisatie van een ruimhartig pakket van mitigerende voorzieningen in het effect- en plangebied van de inmiddels aangelegde A74. De A74 was een ontbrekende schakel tussen het Nederlandse en het Duitse hoofdwegennet. Het betreft een pakket maatregelen van 20 miljoen euro waarvan het Rijk maximaal 50% bijdraagt. Anno 2019 is het grootste deel van de mitigerende maatregelen gerealiseerd. Voor wat betreft het plangebied is in 2018 de geluidwal ten oosten van de A73 tussen km 43.00 en km 43.60 door de gemeente Venlo opgehoogd met middelen uit dit budget. Om te bepalen of aanvullende maatregelen doelmatig zijn, is in het geluidsonderzoek voor project A67/A73 Knooppunt Zaarderheiken rekening gehouden met deze maatregelen.

A67 Leenderheide-Zaarderheiken;

De A67 wordt verbreed op het gedeelte tussen knooppunt Leenderheide en Geldrop. Dit is vastgelegd in de Ontwerp Structuurvisie A67 Leenderheide – Zaarderheiken van 19 februari 2019. Vanuit Eindhoven richting Geldrop wordt een derde rijstrook toegevoegd. Vanuit Geldrop richting Eindhoven wordt de capaciteit uitgebreid door middel van een weefvak. Het weefvak zorgt ervoor dat verkeer vanaf de toerit Geldrop dat bij Leenderheide de A67 weer verlaat, niet hoeft in te voegen tussen het overige verkeer. Op korte termijn wordt tevens geïnvesteerd in een pakket aan Smart Mobilitymaatregelen en kleine aanpassing van de infrastructuur.

Windpark Greenport Venlo

De provincie Limburg heeft op 28 september 2018 het inpassingsplan vastgesteld voor een windpark ten westen van knooppunt Zaarderheiken, parallel aan de spoorlijn Venlo-Eindhoven. Het beoogde windpark bestaat uit negen windturbines met een ashoogte van maximaal 140 meter. Het inpassingsplan is inmiddels onherroepelijk. Hoewel de Regeling geluid milieubeheer windturbines niet als geluidbron aanmerkt, zijn windturbines wel beschouwd in het cumulatieonderzoek voor wat betreft het aspect geluid. Uit het akoestisch onderzoek blijkt dat het effect van deze windturbines op het gecumuleerde geluidsniveau verwaarloosbaar is.

A2 Het Vonderen-Kerensheide

Op het traject van de A2 tussen knooppunten Het Vonderen en Kerensheide wordt de huidige weg 2x2 met spitsstroken opgewaardeerd naar 2x3 volwaardige rijstroken met vluchtstrook. De verbreding van de A2 tussen de knooppunten Het Vonderen en Kerensheide maakt onderdeel uit van de autonome situatie in het verkeersmodel.

Parc Zaarderheiken

Eind 2018 is het ontwerp-bestemmingsplan van Parc Zaarderheiken vastgesteld. De doelstelling van het project "Parc Zaarderheiken" is het vormen van een natuurlijke verbindingzone tussen Trade Port Noord en de Brightlands campus Greenport Venlo. Het gebied biedt ruimte voor natuur en recreatie, middels de aanleg van fiets-, wandel- en ruiterspaden en een golfbaan met bijbehorende voorzieningen. De

verkeersafwikkeling van Parc Zaarderheiken vindt vooral plaats via de N295 (Greenportlane). De bestaande onderliggende wegenstructuur kan het extra verkeer als gevolg van de ontwikkeling van Parc Zaarderheiken eenvoudig verwerken.

Onttrekking voormalige aansluiting Grubbenvorst

Eén van de gevolgen van de Greenportlane was dat er een nieuwe aansluiting op de A73 noodzakelijk was. Deze nieuwe aansluiting – ten noorden van de voormalige aansluiting 12 (Grubbenvorst) – is in februari 2012 opengesteld voor het verkeer. De voormalige aansluiting is hierdoor komen te vervallen en is volledig vervangen door de nieuwe aansluiting. De toe- en afrit van de voormalige aansluiting zijn reeds sinds oktober 2012 fysiek afgesloten voor het verkeer. Deze vervullen sindsdien geen verkeerskundige functie meer. Er zijn geen redenen om deze toe- en afrit opnieuw open te stellen. Op 17 november 2019 maakte de Minister van Infrastructuur en Waterstaat bekend dat bij koninklijk besluit is besloten de voormalige toe- en afrit 12 Grubbenvorst tussen Km 46.99 en km 75.59) van het verkeer te onttrekken.

Vrachtwagenheffing- en tolheffing

Mogelijk wordt de vrachtwagen- of tolheffing in Duitsland en België uitgebreid voor een groter deel van het wegennet of in de toekomst zelfs voor personenauto's. Tijdens andere planstudies is gebleken dat het effect van deze heffing op het Nederlandse wegennet verwaarloosbaar is. In Nederland wordt conform het vigerende Regerakkoord in 2024 een vrachtwagenheffing geïntroduceerd.

Inbreidingslocaties

In de kern Boekend is sprake van een kleine inbreidingslocatie voor woningbouw, de Vaert fase 2 (ca. 10 woningen). Dit plan is nog niet helemaal gerealiseerd. Ook ligt er in Hout-Blerick een inbreidingslocatie aan de Helmusweg. Ook dit plan is nog niet volledig gerealiseerd. Deze ontwikkelingen zijn niet significant voor de verkeersberekeningen.

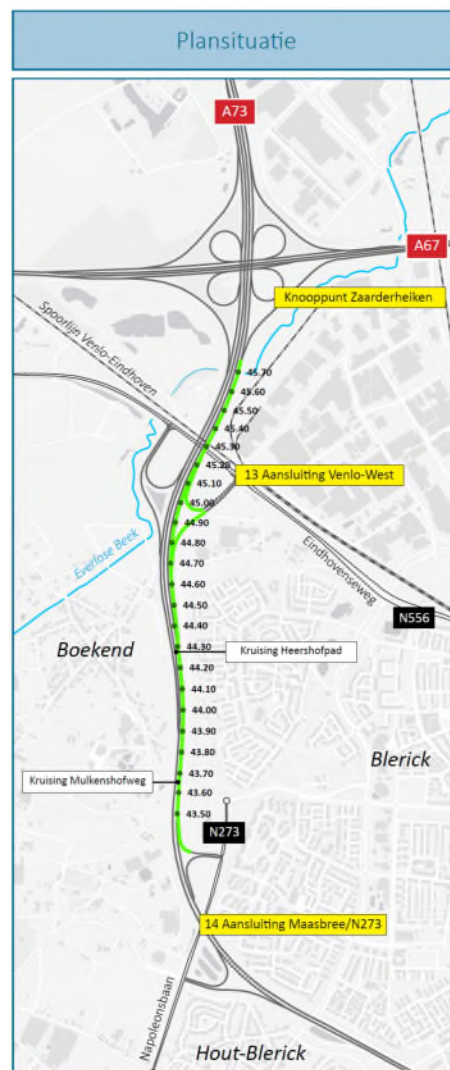
2.3

Plansituatie

Deze paragraaf bevat een beschrijving van de plansituatie op hoofdlijnen. Voor een specifiekere beschrijving wordt verwezen naar het Besluit (I) en de Kaarten (II) van het Ontwerp-Tracébesluit.

In de plansituatie wordt er een extra rijstrook aangebracht op de oostelijke rijbaan van de A73 tussen km 43.30 en km 45.72. Zie de groene lijn in figuur 3 hier-naast. De rijbaan richting Nijmegen wordt in de noordelijke rijrichting als volgt aangepast:

- Verbreding van de oostelijke rijbaan vanaf de toerit van aansluiting 14 (Maasbree: km 43.30) tot km 44.30 van drie naar vier rijstroken. De oostelijke rijbaan van km 43.30 tot km 44.30 bestaat na aanpassing uit 4 rijstroken en een vluchtstrook;
- Verbreding van de oostelijke parallelbaan tussen km 44.30 en km 45.20 van één rijstrook naar twee rijstroken. De oostelijke parallelbaan van km 44.30 tot km 45.20 bestaat na aanpassing uit twee rijstroken en een vluchtstrook;
- Verbreding van de oostelijke parallelbaan tussen km 45.20 en km 45.72 van twee rijstroken naar drie rijstroken. De oostelijke parallelbaan van km 45.20 tot km 45.72 bestaat na aanpassing uit drie rijstroken en een vluchtstrook;
- Aansluiting 14 Maasbree blijft functioneel gehandhaafd. Het alignement van de toerit wordt aangepast aan de hierboven genoemde wegaanpassingen;
- Aansluiting 13 Venlo-West blijft functioneel gehandhaafd. Het alignement van de toe- en afritten wordt aangepast aan de hierboven genoemde wegaanpassingen;
- De geldende maximumsnelheid blijft 100 km/uur.

Figuur 3: Plansituatie

Voor de extra rijstrook worden de kunstwerken ter hoogte van km 43.65 (Mulkenhofweg) en km 44.28 (Heershofpad) aangepast door het talud onder deze kunstwerken in te korten. Voor de bewegwijzering en signalering worden portalen aangebracht of aangepast. Het opgaand talud ter hoogte van de geluidwal ten oosten van de A73 wordt in stand gehouden. Hiervoor worden enkele grondkeringen aangebracht ter hoogte van de portalen. Het neergaand talud ter hoogte van aansluiting 13 Venlo-West wordt in oostelijke richting uitgebreid. Voor een overzicht van alle uit te voeren maatregelen verwijzen wij naar Besluit (I), Kaarten (II) en Toelichting (III).

3 Wettelijk en beleidskader

Voor landschap en ruimtelijke kwaliteit is geen strikt wettelijk kader aanwezig. Wel zijn op provinciaal niveau waardevolle landschappen aangeduid waarmee bij ontwikkelingen rekening dient te worden gehouden. Bijvoorbeeld de invloed op de landschappelijke structuur, samenhang en elementen en de effecten op de ruimtelijk-visuele kwaliteit (openheid, structuren, zichtlijnen) van het open landschap zelf.

Voor cultuurhistorische waarden gelden diverse beleidskaders op (inter)nationaal, provinciaal en lokaal niveau. Hieronder zijn de beleidskaders van het Rijk, de provincie Limburg en de gemeente Venlo op het gebied van het landschap, ruimtelijke kwaliteit en cultuurhistorie beschreven.

3.1 Wettelijk kader

Erfgoedwet

De wet- en regelgeving op rijksniveau rondom cultureel erfgoed is vastgelegd in de Erfgoedwet. Het is het belangrijkste sectorale instrument voor de bescherming van cultureel erfgoed.

In de Erfgoedwet is geregeld hoe monumenten aangewezen kunnen worden als beschermd monument. De wet heeft betrekking op gebouwen en objecten, stads- en dorpsgezichten, archeologische waarden en op het uitvoeren van archeologisch onderzoek.

Monumenten moeten van belang zijn door hun schoonheid, de wetenschappelijke en/of hun cultuurhistorische betekenis. Een monument kan worden aangewezen als rijksmonument wanneer het aan bovenstaande voldoet en als het een nationale, unieke waarde heeft. Ook geeft de Erfgoedwet voorschriften voor het wijzigen, verstoren, afbreken of verplaatsen van een beschermd monument. Die voorschriften houden in dat er niets aan het monument mag worden veranderd zonder voorafgaande vergunning. Deze vergunning moet op voorhand worden aangevraagd bij het bevoegd gezag.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

In het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro) zijn in artikel 2.13 regels opgenomen over Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde, het zogenaamd Werelderfgoed. Geen van deze Erfgoederen van uitzonderlijke universele waarde is in de nabijheid van het plangebied gelegen.

3.2 Beleidskader

3.2.1 *Nationaal*

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR)

In de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte laat het Rijk de verantwoordelijkheid voor de afstemming tussen verstedelijking en groene ruimte op regionale schaal over aan provincies. Daarmee wordt bijvoorbeeld het aantal regimes in het landschap- en natuurdomein fors ingeperkt. Daarnaast wordt (boven)lokale afstemming en uitvoering van verstedelijking overgelaten aan (samenwerkende) gemeenten binnen provinciale kaders.

In de Structuurvisie zijn 13 nationale belangen benoemd; hiervoor is het Rijk verantwoordelijk en wil het resultaten boeken. Nationaal belang 10 betreft de ruimte voor behoud en versterking van (inter)nationale unieke cultuurhistorische en

natuurlijke kwaliteiten. Deze kwaliteiten geven identiteit aan een gebied. Het Rijk is verantwoordelijk voor het cultureel en natuurlijk UNESCO-werelderfgoed, beschermde stads- en dorpsgezichten, rijksmonumenten en cultuurhistorische waarden in of op de zeebodem.

Visie erfgoed en ruimte

De Visie erfgoed en ruimte geeft aan op welke wijze het Rijk omgaat met onroerend cultureel erfgoed in de ruimtelijke ordening, welke prioriteiten het kabinet daarbij stelt en hoe er samengewerkt wordt met publieke en private partijen.

Vanuit een brede erfgoedvisie wordt ingezoomd op de meest actuele en urgente opgaven van nationaal belang. De visie is complementair aan de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte.

Relevant voor A67/A73 Knooppunt Zaarderheiken is de prioriteit die de visie legt bij 'Levend landschap: versterken synergie tussen erfgoed, economie en ecologie', waarbij het gaat om het zoeken naar verbindingen tussen het cultuurlandschap en andere ruimtelijke opgaven met betrekking tot economie en ecologie. Uitgangspunt hierbij is gebiedsgericht erfgoedbeheer en het karakterversterkend ontwikkelen van het landschap.

3.2.2 *Provinciaal (Provincie Limburg)*

POL + Omgevingsverordening

Het POL 2014 is een visie waarin centraal staat wat er nodig is om de kwaliteit van de fysieke omgeving te verbeteren over een tijdspanne van tien jaar. Voor natuur en landschap onderscheidt de provincie Limburg drie zones: Goudgroene natuurzones, Zilvergroene natuurzones en Bronsgroene landschapszones:

- Goudgroene natuurzones zijn gebieden waar natuur en natuurontwikkeling het primaat hebben vanwege de voorkomende waardevolle flora en fauna. Accenten zijn realisatie areaaluitbreiding natuur, recreatief medegebruik en terugdringen milieubelasting.
- Zilvergroene natuurzones betreffen landbouwgebieden waar kansen liggen voor ontwikkeling van natuurwaarden. In de zilvergroene natuurzones staat het benutten van kansen voor natuur centraal. Accenten zijn ontwikkeling van grondgebonden landbouw, beheer en ontwikkeling flora en fauna en recreatief medegebruik.
- Bronsgroene landschapszones zijn beekdalen en gebieden met steile hellingen met een grote variatie aan functies, in hoge mate bepalend voor het beeld van het Limburgs landschap. De bronsgroene landschapszone dient als een buffer voor de huidige goudgroene natuurzone waarbij de nadruk ligt op behoud en -ontwikkeling. Accenten zijn kwaliteit en functioneren regionaal watersysteem, ontwikkeling landbouw in balans met omgeving, versterken kernkwaliteiten landschap en cultuurhistorie en recreatief medegebruik.

De Bronsgroene landschapszones zijn voor dit rapport het meest van belang, omdat in deze zones, naast de natuurwaarden, ook de (cultuur-)landschappelijke waarden beschermd worden.

In de Omgevingsverordening Limburg (2014) zijn de verschillende landschapszones indicatief op kaart aangewezen, gemeenten kunnen dit nader uitwerken. Het provinciale beleid is erop gericht om de landschappelijke kernkwaliteiten van de Bronsgroene landschapszones te behouden, beheren, ontwikkelen en beleven. Ontwikkelingen binnen de ruimte die het beleid voor de verschillende thema's biedt zijn mogelijk mits de kernkwaliteiten behouden blijven of versterkt worden ('ja-mits'). Een ruimtelijk plan dat betrekking heeft op een gebied gelegen in de Bronsgroene landschapszone, bevat een beschrijving van de in het plangebied voorkomende kernkwaliteiten, de wijze waarop met de bescherming en versterking van de kernkwaliteiten is omgegaan en hoe de negatieve effecten zijn

gecompenseerd.

Bij de compensatie van de negatieve effecten op natuurwaarden (kernkwaliteit "Groene karakter") wordt de beleidsregel als bedoeld in artikel 2.6.7, tweede lid, gevolgd, namelijk dat als voorafgaand aan de activiteit is vastgesteld dat de kernkwaliteiten van de Bronsgroene landschapszone worden vernietigd, verstoord en/of versnipperd compensatie daarvan in natura wordt uitgevoerd. De kernkwaliteiten in de Bronsgroene landschapszone zijn het groene karakter, het visueel-ruimtelijk karakter, het cultuurhistorisch erfgoed en het reliëf. De kernkwaliteit cultuurhistorisch erfgoed omvat de volgende aspecten: verwachte en reeds bekende archeologische waarden, mottes, kastelen, historische bouwkunst, historisch geografische elementen en patronen, zoals wegen- en kavelpatronen, verdedigingswerken, ondergrondse kalksteengroeves en heggen. Met de bescherming van natuurzones is openheid of juist geslotenheid van de landschapsstructuur onderdeel van de wezenlijke actuele en potentiële waarden van het gebied.

Het meeste landelijk gebied is aangeduid als buitengebied. Dit zijn alle andere gronden in het landelijk gebied met een agrarisch karakter en ruimte voor doorontwikkeling van agrarische bedrijven.

Het Nationaal Landschap Zuid-Limburg en de Nationale Parken (benoemd in de SVIR, uitgewerkt in de Omgevingsverordening) in Limburg liggen buiten het plan- en studiegebied.

Door de provincie Limburg zijn aardkundig waardevolle gebieden en geologische monumenten aangewezen. In het POL 2014 zijn aardkundige waarden beschermd als onderdeel van de natuurzones. Naast flora en fauna zijn geomorfologische en aardkundige waarden en processen onderdeel van de wezenlijke actuele en potentiële waarden van het gebied.

Landschapskader Noord- en Midden Limburg

Het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg vormt een informatiebron voor behoud en versterking van kernkwaliteiten van het landschap. In het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg worden de verschillende landschapstypen ruimtelijk geduid en worden de kernkwaliteiten groene karakter (landschapsecologie/natuurlijk), visueel- ruimtelijke karakter, cultuurhistorisch erfgoed en reliëf van de diverse landschapstypen beschreven. Het Landschapskader biedt ook inspiratie voor een landschappelijk goede inpassing van ontwikkelingen en voor versterking van de kernkwaliteiten.

Cultuurhistorische waardenkaart Limburg

De Cultuurhistorische waardenkaart Limburg geeft een inventarisatie van de archeologie, de bouwhistorische bouwkunst en de historische geografie in de provincie. De gebieden die bescherming genieten vanuit één van bovenstaande wettelijke of beleidskaders zijn weergegeven in deze viewer. Hiernaast zijn de niet-beschermde cultuurhistorische structuren opgenomen.

3.2.3 *Gemeentelijk (gemeente Venlo)*

Ruimtelijke Structuurvisie Venlo

De ruimtelijke structuurvisie geeft in hoofdlijnen het ruimtelijke beleid voor de hele gemeente Venlo weer. Er wordt in grote lijnen beschreven hoe de gemeente de omgeving de komende jaren gaat inrichten, bebouwen en gebruiken. De ruimtelijke structuurvisie is verdeeld in vijf thema's (drukke in het ommeland, ruimte in de stad, leven met de Maas, voorzieningen op maat en robuuste structuren).

Relevant voor landschap, ruimtelijke kwaliteit en cultuurhistorie is het uitgesproken streven naar een leefomgeving die aansluit bij de historie, het karakter en de identiteit van Venlo.

Erfgoednota Venlo

In de erfgoednota zijn de belangrijkste erfgoedambities voor de gemeente Venlo benoemd. Daartoe is het erfgoed beschouwd in zes thema's (Ambacht, industrie en arbeid (1), Reizen, handel en vervoer (2), Boeren, tuinders en landbouwers (3), Geloof, hoop en liefde (4), Schuilen, versterken en verdedigen (5), Volksverhalen, sagen en legendes (6). Voor de actieve ontwikkeling van het positieve imago wordt het erfgoed actief ingezet. Hiertoe is het van belang dat publieke en private partijen gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen voor de ontwikkeling van het erfgoed.

Welstandsnota 2013

De welstandsnota geeft het kader aan waarmee de gemeente kan sturen op de verschijningsvorm van de gebouwde omgeving. Binnen dat kader wordt beoordeeld of bouwaanvragen voldoen aan de 'redelijke eisen van welstand'. De beoordeling wordt aangeboden aan het college van burgemeesters en wethouders van Venlo, die deze beoordeling meenemen in het besluit een vergunning al dan niet te verlenen. Een bouwwerk dat voldoet aan de redelijke eisen van welstand moet in algemene zin "passen in zijn omgeving". De term 'redelijke eisen van welstand' ligt ten grondslag aan de welstandsadvisering, zoals deze is verankerd in de Woningwet. Dit maakt dat vergunningplichtige bouwwerken (zoals geluidsschermen), worden voorgelegd aan de Adviescommissie Welstand en Erfgoed (AWE) ter beoordeling van de verschijningsvorm.

3.2.4

Rijkswaterstaat

Handreiking ruimtelijke kwaliteit en vormgeving

Deze handreiking benoemt per planfase de vereiste producten voor het borgen van de ruimtelijke kwaliteit in een project. Deze handreiking beschrijft: 1. aan welke eisen de producten moeten voldoen; 2. hoe deze producten tot stand komen; 3. levert input voor het opstellen van de vraagspecificaties.

Kader Monumenten voor monumentale kunstwerken in beheer bij RWS

Dit kader geldt bij werkzaamheden in het kader van beheer en onderhoud, renovatie, herbestemming, overdracht of andere aanpassingen of wijzigingen aan monumentale objecten in beheer bij Rijkswaterstaat. Dit kader verplicht tot het (laten) opstellen van een bouwhistorisch onderzoek voor zowel rode als oranje kunstwerken in beheer van Rijkswaterstaat.

Kijk op de ruimtelijke kwaliteit van snelwegen

De 'Kijk op de ruimtelijke kwaliteit van snelwegen' is een handreiking bij het herkennen van kernkwaliteiten en de ruimtelijke inpassingsopgaven van snelwegen. Het legt de nadruk op het domein van Rijkswaterstaat; de tracering, het wegontwerp, de inpassing en de vormgeving.

4 Uitgangspunten onderzoek

In deze deelrapportage worden de effecten van het voornemen op de landschappelijke en cultuurhistorische waarden in en rond het plangebied beschreven. Dit wil zeggen de landschappelijke, historisch geografische, aardkundige en stedenbouwkundige waarden. In de brede zin van het begrip 'cultuurhistorie' behoort ook archeologie tot de beoordelingsaspecten. Omdat voor dit aspect aparte wetgeving en kwaliteitseisen bestaan, zijn deze in een afzonderlijke deelrapportage beschouwd. Daarnaast wordt ingegaan op de effecten van het voornemen op de ruimtelijke kwaliteit.

De aard en omvang van de effecten op landschap, ruimtelijke kwaliteit en cultuurhistorie zijn naar verwachting zeer beperkt: op voorhand lijkt vooral het aanpassen van de geluidswal aan de oostzijde van de A73 relevant voor landschap en ruimtelijke kwaliteit. Het beoordelingskader is dan ook pragmatisch van aard. Bij aanvang van de effectenstudie is op basis van het uitgewerkte ontwerp voor de volledigheid nagegaan of deze pragmatische aanpak voldoende dekkend is en geen overige landschappelijke, ruimtelijke kwaliteits- of cultuurhistorische waarden worden aangetast.

De waardebeoordeling vindt plaats op basis van vrij beschikbare informatie (o.a. provinciale cultuurhistorische waardenkaart, Landschapskader Midden- en Noord-Limburg), informatie van Rijkswaterstaat (o.a. routekaart, landschapsplan(nen) met name Zuiderbrugtracé en A73, het RWS-rapport Kijk op de ruimtelijke kwaliteit van snelwegen) en informatie van de gemeente Venlo (erfgoedkaart, erfgoednota). Voor de beoordeling van de effecten van geluidwerende voorzieningen op landschappelijke waarden wordt ook gerefereerd aan de ontwerpuitgangspunten die in 1997 opgesteld zijn. Als algemene uitgangspunten gelden:

- de vormgeving aan de wegzijde heeft een maatvoering die past bij de grote schaal van de snelweg; de vormgeving aan de omgevingszijde dient aan te sluiten op het lokale niveau;
- voorkomen van grote afwisseling in hoogte; streven naar een constante horizontale lijn;
- voorkomen van veel onderbrekingen, want die verstoren het wegbeeld;
- geluidswallen aan de wegzijde hebben dezelfde hellingshoek 1:2 en de voet van de wal ligt op een constante afstand tot de weg;
- alle taluds lopen aan de onderzijde uit in een bermsloot.
- De variatie in de vormgeving wordt aangebracht op grond van het omslagpunt: ten noorden toepassen van wallen en houten schermen met rode staanders en rode palen accentueren kruisingen conform landelijk karakter van tracé RW73 – noord; ten zuiden toepassen van wallen met bomen die de buitenbocht begeleiden en terre armee wanden en metalen schermen die richting Zuiderbrug overgaan in transparante schermen conform stedelijke aanblik van Zuiderbrugtracé.

De effecten van de aanpassing van de grondwal/het geluidsscherm worden kwantitatief bepaald waar relevant voor de beoordeling en kwalitatief beschrijvend. De tabellen hieronder geven het beoordelingskader van de aspecten landschap, ruimtelijke kwaliteit en cultuurhistorie weer.

Aspect Landschap	Criteria
Landschappelijke structuren	Aanpassing grondwal/geluidschermen

Tabel 1: Beoordelingscriteria landschap

Aspect Ruimtelijke kwaliteit	Criteria
Gebruikswaarde	Effecten van aanpassing geluidschermen op gebruiksmogelijkheden beheerder
Belevingswaarde	Effecten van aanpassing geluidschermen op beleving van het landschap vanaf de weg
Toekomstwaarde	Effecten van aanpassing geluidschermen op toekomstige mogelijkheden/aanpasbaarheid

Tabel 2: Beoordelingscriteria ruimtelijke kwaliteit

Aspect Cultuurhistorie	Criteria
Cultuurhistorische waarden	Effecten van aanpassing geluidschermen op cultuurhistorische waarden

Tabel 3: Beoordelingscriteria cultuurhistorie

5 Onderzoekresultaten en maatregelen voor mitigatie en compensatie

5.1 Huidige situatie

5.1.1 Landschap

Landschappelijke structuren en elementen

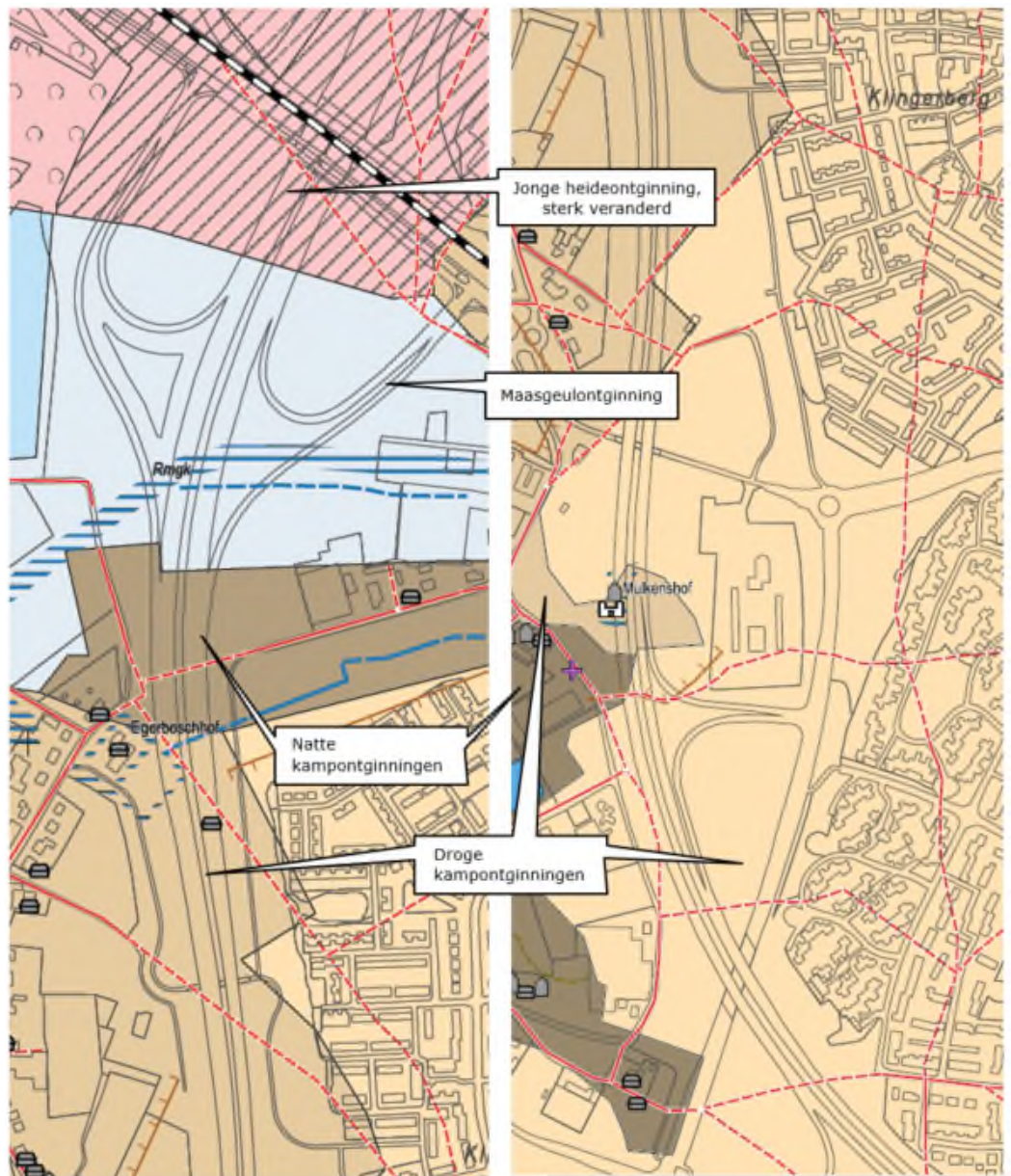
De A73 ligt parallel aan de Maas. Kenmerkend voor het landschap ten westen van de Maas is het licht golvende landschap, waar de dekzandruggen afgewisseld worden door beekdalen. De dekzandruggen zijn relatief hoog gelegen, terwijl de lager gelegen beekdalen een nat karakter hebben. De dekzandruggen en beekdalen lopen min of meer haaks op de Maas. Er is een sterke afwisseling in grondgebruik en een fijnmazige structuur met wegbeplanting, bossen, beekdalen, essen en grootschalige heideontginningen.

De A73 is gelegen op voormalige bos- en landbouwgronden. Toen de Rijksweg is aangelegd, was het karakter van het omliggende landschap van de weg overal landelijk. Ter hoogte van Blerick is het landschap sterk verstedelijkt geraakt. De huidige weg wordt aan de oostzijde omgeven door stedelijke bebouwing behorende bij Blerick. Ten westen van de A73 is het dorp Boekend gelegen, wat ontstaan is nadat enkele boerderijen werden gebouwd op de grens van laaggelegen weiland en hoog akkerland. Verder naar het westen is de nooit voltooide Noordervaart en het coulissenlandschap behorende tot de Crayelheide gelegen.

Een groot gedeelte van het plangebied bestaat uit enkeerdgronden. Deze bodemsoort komt voor in zandlandschappen die gevormd zijn in het Pleistoceen. Deze gronden zijn ontstaan door het toepassen van het potstalsysteem, waarbij heideplaggen gestoken werden om dienst te doen als strooisellaag in de stallen. De combinatie van mest en plaggen en wat zand werd gefermenteerd en vervolgens op de akkers gebracht als bemesting. Dit leidde tot ophoging van de akkers.

Voorheen werden de akkers omgeven door steilranden waarop een houtwal was aangeplant. Restanten van steilranden of akkergrenzen zijn in de omgeving van het plangebied slechts zeer beperkt aanwezig. Het gebied is in provinciaal beleid ook niet aangewezen als bronsgroene landschapszone of een zilver- of goudgroene natuurzone.

Figuur 4a en b hieronder geven de landschappelijke indeling van de gronden rond het plangebied weer. De figuur geeft aan dat er voornamelijk sprake is van kamponginginningen. De ontginningen die dicht bij de Maas gelegen zijn, zijn vaak natte kamponginginningen, terwijl de meer westelijk gelegen ontginningen droger met meer rationele structuur zijn. De linkse figuur geeft het noordelijke deel van het tracé weer. De rechtse figuur het zuidelijke gedeelte. De gestreepte lijnstructuren zijn reeds verdwenen (water-)wegen.

Figuur 4a en b: landschapstypen in de omgeving van het plangebied (bron: Erfgoedkaart Venlo)

Landschappelijke waarden

In de Omgevingsverordening (2014) van de Provincie Limburg is geografisch vastgelegd welke gebieden bescherming genieten als goud- of zilvergroeene natuurzone of bronsgroene landschapszone. De begrenzingen van deze gebieden zijn weergegeven in Figuur 5. De figuur wijst uit dat binnen het plangebied de zone ter hoogte van afslag 13 Venlo beschermd wordt als goudgroene natuurzone.

Figuur 6: fotopunt 1 (bron: Globespotter, 2019)

Figuur 7: fotopunt 2 (bron: Globespotter, 2019)

Figuur 8: fotopunt 3 (bron: Globespotter, 2019)

5.1.2 Cultuurhistorie

Het gebied langs de A73 heeft een aantal cultuurhistorische waarden. Hieronder is een onderscheid gemaakt in historisch geografische waarden en historisch stedenbouwkundige waarden. De archeologische waarden zijn in een afzonderlijke deelrapportage beschouwd.

Historische geografie:

Historisch landschappelijk gezien heeft de komst van de A73 in de tweede helft van de vorige eeuw de meeste historisch waardevolle structuren doorsneden. Uit figuur 10 blijkt dat er verschillende wegen en beeklopen in oostelijke richting liepen, welke verdwenen zijn door de aanleg van de A73. De historisch geografische waarde van het landschap binnen het ruimtebeslag van de weg is daarmee als laag te beoordelen.

Het plangebied wordt omgeven door diverse cultuurhistorisch waardevolle elementen en structuren. De enkeerdgronden werden in het verleden omgeven door steilranden waarop een houtwal was aangeplant. Restanten van steilranden of akkergrenzen zijn in de omgeving van het plangebied slechts zeer beperkt aanwezig. De groene lijn op figuren 9 en 10 (onderstaand) geeft een nog zichtbare glooiing aan van een oude akkergrens.

De historisch waardevolle infrastructuur die op figuur 9 (onderstaand) is weergegeven is verloren gegaan door de aanleg van de A73. De rode lijnen die het tracé van de A73 doorkruisen bestaan niet langer in de huidige situatie.

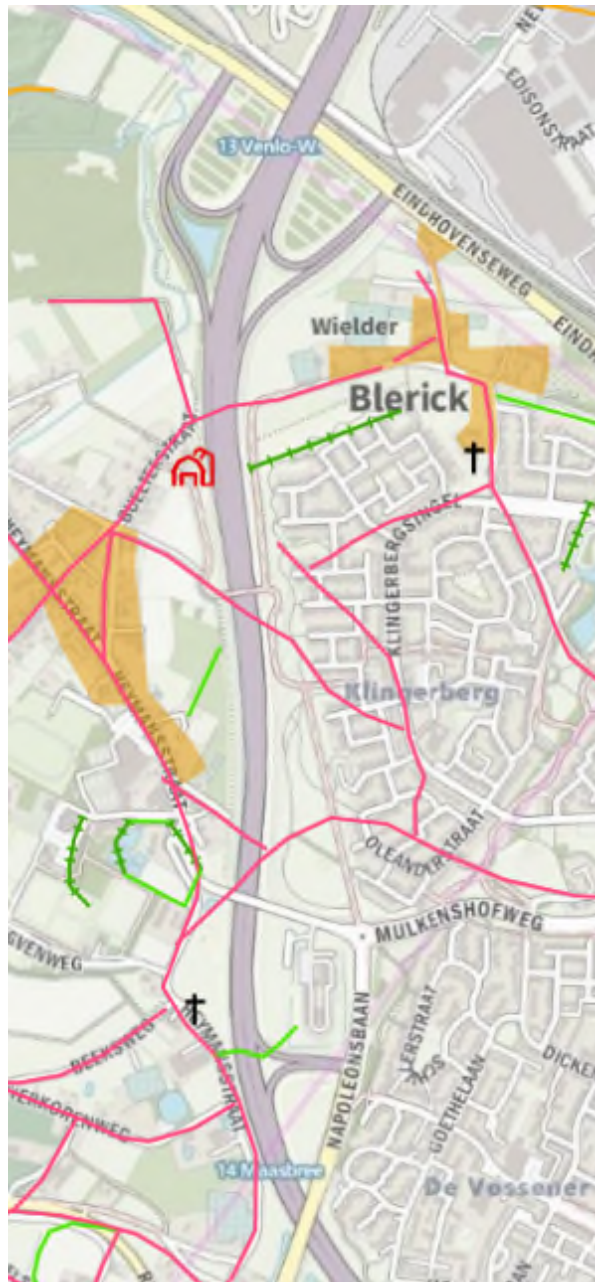
Figuur 9: nog zichtbare glooiing ten oosten van A73 en ten noorden van Blerick (bron: Globespotter, 2019)

Historische stedenbouw

Binnen een buffer van 1 kilometer rondom de A73 tussen knooppunt Zaarderheiken en afslag 14 Maasbree zijn geen cultuurhistorische objecten of landschappen gelegen die beschermd worden als aangewezen of genomineerd werelderfgoed of beschermd stads- of dorpsgezicht. Effect op de waarden van objecten die behoren tot één van voornoemde beschermingsregimes kan daardoor bij voorbaat uitgesloten worden.

Wel ligt pal naast het huidige tracé gemeentelijk monument Buelterstraat 55 (boerderij Heershof). Hiernaast kruist de voormalige loop van de Noordervaart het huidige tracé van de A73. Iets westelijk van het tracé is deze Noordervaart beschermd als rijksmonument. Doordat er geen sprake is van wijzigingen ten aanzien van deze waarden, kan invloed op voorhand uitgesloten worden.

Voorheen heeft boerderij Mulkenhof (zichtbaar op Figuur 4b in paragraaf 5.1.1) gestaan op de plek waar nu de A73 loopt. Omdat deze niet meer bestaat (en er ook geen restanten van aanwezig zijn) kan ook invloed op deze boerderij bij voorbaat uitgesloten worden.

Figuur 10: historisch geografische structuren (bron: Omgevingsverordening Limburg)

5.1.3 Ruimtelijke kwaliteit

Gebruikswaarde

Het dekzandgebied heeft een belangrijke functie voor het wonen. De kernen Boekend en Blerick hebben vooral een lokale werkfunctie. Aan deze kernen zijn lokale recreatievoorzieningen gekoppeld, zoals sportvelden. Het gebied heeft overwegend een agrarisch karakter. Er zijn weidelanden, akkers, kassen, boomkwekerijen en boomgaarden te vinden.

De huidige A73 heeft in functionele zin waarde voor de regionale en nationale infrastructuurverbindingen. In lokale zin dient de weg als op zichzelf staand element beschouwd te worden, met uitzondering van de aansluitingen. De weg reageert wat tracering betreft niet op het lokale landschap. Het vormt een

zelfstandige lijn met grote functionele barrièrewerking voor het agrarisch en recreatief gebruik aan weerszijden van de weg.

Belevingswaarde

De beleving van het landschap vanaf de weg is, door de aanwezigheid van geluidsschermen en geluidswallen zeer beperkt aanwezig. Het zicht vanuit het landschap op de autoweg is eveneens zeer beperkt doordat de A73 als barrièrevormende structuur het landschap doorkruist. Doordat de A73 een relatief verstedelijkt landschap doorkruist is de autosnelweg vrijwel volledig omgeven door geluidswerende schermen of wallen. De weg is daardoor een van haar omgeving geïsoleerde structuur.

Toekomstwaarde

Voor de toekomstwaarde is gekeken in hoeverre mogelijkheden voor toekomstig gebruik voldoende open blijven. De mogelijkheden voor een ander gebruik dan als infrastructurele verbinding zijn in de huidige situatie zeer beperkt. De verwachting voor de toekomstwaarde is dat de weg, de geluidswallen en schermen zich slecht lenen voor een ander gebruik dan als infrastructurele verbinding.

5.2 Effecten

5.2.1 Algemeen effect

De ingrepen aan de A73 zijn relatief, zeker gezien vanuit de aspecten landschap, cultuurhistorie en ruimtelijke kwaliteit beperkt van aard en omvang. Vrijwel iedere maatregel is gelegen binnen het huidige ruimtebeslag. Hiermee kunnen effecten op landschap, cultuurhistorie en ruimtelijke kwaliteit van alle maatregelen die niet leiden tot een vergroting van het ruimtebeslag van de A73 bij voorbaat uitgesloten worden. In het hiernavolgende worden de effecten van enkele specifieke maatregelen per beoordelingsaspect toegelicht.

5.2.2 *Effecten specifieke maatregelen*

Voorgaande leidt tot uitsluiting van potentiële effecten op landschap, cultuurhistorie en ruimtelijke kwaliteit. Alleen voor de volgende maatregelen geldt een potentieel effect:

- Verplaatsen geluidsscherm bij toerit aansluiting 13 (Venlo-West) ter hoogte van de Eindhovenseweg (verschuiving over ca. 3,5 meter, 0m² geluidswal gaat verloren) en aanleg en vervanging van geluidsschermen langs de A73 ter hoogte van Klingerberg en langs de N273/Napoleonsbaan;
- Aanleg bergingsvijvers langs de A73 bij Napoleonsbaan;
- Verbreding terp door zandaanvulling;
- De te vervallen watergang en aanleg talud 1:2;
- Afgraven geluidswal ten behoeve van het plaatsen van portalen (3 keer 10m²);

Landschap

Op vier plaatsen worden aanpassingen aan geluidsschermen verricht. In alle gevallen geldt dat in de huidige situatie al geluidsschermen aanwezig zijn: deze worden verhoogd en soms verlengd of verplaatst. Dit leidt in de regel niet tot veranderingen in belevingsmogelijkheden, noch wijzigt het gezicht van het infrastructureel landschap. Een mogelijk negatief effect is de aanblik van de omliggende wijken in de richting van de autosnelweg. Waar nu niets zichtbaar is, zou door een verhoging een geluidsscherm (beter) zichtbaar kunnen zijn. Wel liggen er kansen om (mede op basis van de ontwerpuitgangspunten als benoemd in hoofdstuk 4) een eenduidig, constant beeld met horizontale lijnen die op gelijke afstand van de weg staan te creëren. De inpassing van de geluidsschermen is zoveel mogelijk op die manier vormgegeven. In het hiernavolgende worden alle geluidsschermen op eventuele specifiek aanwezige kwaliteiten beoordeeld.

Geluidsscherm Eindhovenseweg

De ombouw van de snelweg zelf vindt grotendeels plaats binnen het bestaande wegprofiel. Daarmee is het effect op de structuur van het landschap gering. Alleen de verplaatsing van het geluidsscherm ter hoogte van de Eindhovenseweg leidt tot een wijziging in het landschap dat gelegen is binnen een goudgroene natuurzone. Het geluidsscherm wordt hier "naar buiten" verplaatst. Echter, de goudgroene natuurzones betreffen gebieden waar natuur en natuurontwikkeling het primaat hebben vanwege de voorkomende waardevolle flora en fauna. Accenten zijn realisatie areaaluitbreiding natuur, recreatief medegebruik en terugdringen milieubelasting. Bescherming van landschappelijke waarden heeft hier geen wettelijke bescherming. Dit betekent dat de goudgroene natuurzone geen landschappelijke waarden bevat die wettelijk gezien behoudenswaardig geacht worden.

Wanneer ook de niet-beschermde landschappelijke waarden van deze zone beschouwd worden, kan geconcludeerd worden dat het effect van het verplaatsen van het geluidsscherm een zeer geringe invloed op de landschappelijke waarden heeft. Het geluidsscherm staat reeds in de 'oksel' van de afslag 13. Daarmee valt de aanpassing weliswaar buiten het huidig ruimtebeslag van de weg, maar valt de aanpassing binnen een gebied dat uitsluitend te duiden is als infrastructureel landschap dat als agrarisch dekzandlandschap met waarden reeds lange tijd geleden ernstig verstoord is door de aanleg van de A73. Het effect van deze aanpassing is dus zeer gering negatief.

Geluidsscherm Klingerberg ten noorden van fietsviaduct

Het bestaande 2 á 3 meter hoge en 130 meter lange scherm direct ten noorden van KW Boekhorst (km 44.28) wordt gesloopt. Hiervoor in de plaats komt een nieuw scherm met een hoogte van 6m. Dit nieuwe scherm wordt langer dan het te slopen

scherm. Het nieuwe scherm begint op km 44.29 en sluit ter hoogte van km 44.50 straks naadloos aan op een bestaand scherm van 6m. Een gedeelte van dat bestaande scherm van 6m zou na aanleg van het nieuwe scherm achter het nieuwe scherm komen te liggen. Dat gedeelte wordt verwijderd.

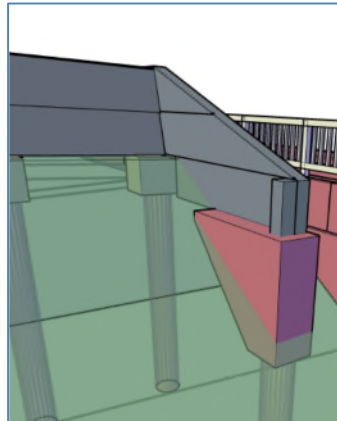
Bij de vervanging van de geluidsschermen ter hoogte van de Klingerberg vinden mogelijk wijzigingen plaats in de zichtbaarheid van het landschap. De wijzigingen van het geluidsscherm en het mogelijke zicht dat verloren gaat is gevisualiseerd weergegeven in figuur 11. Geconcludeerd kan worden dat in de huidige situatie het zicht reeds volledig ontnomen wordt door het aanwezige scherm van 2 à 3 meter hoog en dat zal in de toekomst op dezelfde manier aan de orde zijn.

De beëindiging van het geluidsscherm bij viaduct Boekhorst is gevisualiseerd in figuur 12. De beëindiging vindt op dezelfde manier plaats als in de huidige situatie.

Landschappelijk leidt dit niet tot relevante wijzigingen. Het zicht vanuit de weg wijzigt niet. Het zicht vanuit de wijk Klingerberg wordt enigszins gewijzigd doordat het geluidsscherm beter zichtbaar is. Echter, de wal en het scherm van 2 à 3 meter hoog vormen reeds een grote belemmering voor het zicht. Hiernaast wordt met de aansluiting op het reeds bestaande scherm van 6 meter hoog aangesloten bij het ontwerpsluitpunt waarbij gestreefd wordt naar een constante en horizontale lijn. Dit levert een constanter beeld op dan in de huidige situatie. Het effect op landschappelijke waarden is negatief wegens de toegenomen zichtbaarheid van het geluidsscherm vanuit de wijk Klingerberg. De uniforme vormgeving mitigeert dit effect enigszins.

Figuur 11: Visualisatie geluidsscherm Klingerberg Noord (boven: bestaand, onder: toekomstig).

Figuur 12: Ontwerpprincipe beëindiging geluidsscherm bij Viaduct Boekhorst

Geluidsscherm Klingerberg ten zuiden van fietsviaduct

Het bestaande 3,0 m hoog en 270 meter lange scherm direct ten zuiden van KW Boekhorst (km 44.28) wordt verwijderd. Hiervoor in de plaats komt, op dezelfde locatie, een nieuw scherm met een hoogte van 5 m. Dit scherm loopt van km 44.00 en km 44.28.

Dit scherm is iets langer dan het te slopen scherm omdat het scherm aan de zuidzijde in hoogte wordt afgebouwd met een verhouding van 1:10. De aanwezige vluchttrap wordt verplaatst. De inpassing van dit geluidsscherm is weergegeven in figuur 13. De beëindiging van het scherm vindt ook hier plaats volgens figuur 12.

Figuur 13: Aanpassing geluidsscherm Klingerberg Zuid (boven: bestaand, onder: toekomstig).

Wat zicht betreft verandert de situatie niet wezenlijk doordat de reeds aanwezige geluidswering het zicht reeds ontnemt. De nieuwe constructiehoogte van 4 meter heeft een tweeledig effect: aan de ene kant leidt het tot een meer uniform beeld in geluidsschermen (minder hoogtewisselingen en minder verschillen in vormgeving), maar het scherm wordt vanuit de wijk Klingerberg wel beter zichtbaar. Het gaat in beide gevallen om relatief kleine effecten. Het effect van de aanleg is door de betere zichtbaarheid van het scherm licht negatief beoordeeld.

Geluidsscherm N273/Napoleonsbaan

Ter hoogte van de N273/Napoleonsbaan staat reeds een scherm van 2,0 m bovenop een aarden wal. De wal blijft liggen, maar het scherm op de wal wordt vervangen door een 4,0 meter hoog scherm met glazen/kunststof panelen. Het op te hogen scherm wordt aan de noordzijde over ca. 30 m (1:10) afgebouwd van een hoogte van 4,0 meter naar een hoogte van 1,0 meter en sluit daar aan op laatste stukje bestaand scherm wat midden in een groenstrook ligt. De voorgenomen inpassing van dit scherm is weergegeven in figuur 14.

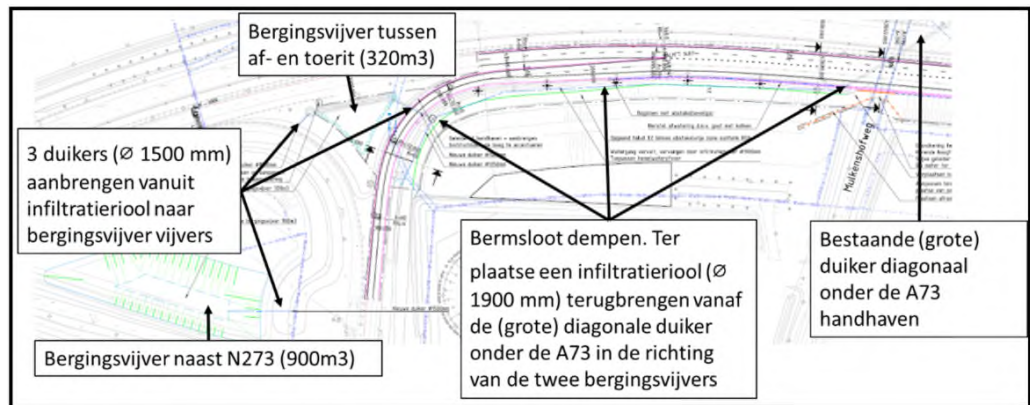
In tegenstelling tot de schermen rond de Klingerberg is hier sprake van een (zij het uiterst beperkt) zicht op het omliggende landschap. Dit is te danken aan het geluidsscherm met glazen panelen. Qua vormgeving en mogelijkheden tot zicht biedt het hoge geluidsscherm gelijke kansen. Dat betekent het zicht op landschap niet verslechtert noch verbetert. Het effect is om die reden neutraal. Wel zal het scherm vanuit de omgeving beter zichtbaar zijn. Het effect van de aanleg is door de betere zichtbaarheid van het scherm licht negatief beoordeeld. De transparantie van de schermen mitigeren het effect enigszins.

Figuur 14: Aanpassing geluidsscherm ter hoogte van N273/Napoleonsbaan

Overige relevante ingrepen

Ter hoogte van de Napoleonsbaan en toe- en afrit Maasbree worden twee bergingsvijvers aangelegd (zie Figuur). Deze zullen een groot gedeelte van het jaar droogvallen. Dit betekent dat er geen wezenlijke verandering ten opzichte van de huidige situatie plaatsvindt. Ook een permanente vijver zou geen negatief landschappelijk effect hebben. De waarde van het reeds aanwezige groen is niet van dien aard dat dit beschermd zou moeten worden.

Figuur 15: Aan te leggen bergingsvijvers en toebehoren

Het aanpassen van de geluidswallen ten behoeve van het graven van portalen heeft effect op de geluidswal. Dit gaat echter niet ten koste van de landschappelijke waarde van de groen-/geluidswal. Het gaat om drie ingrepen van ongeveer 10m². Dit betreft een zeer beperkte ingreep. Het aanzicht verandert niet tot nauwelijks, en de landschappelijke waarde van de geluidswal is niet van dien aard dat deze bescherming nodig heeft.

Cultuurhistorie

Ter hoogte van deze maatregelen zijn geen cultuurhistorische (beschermd) waarden gelegen. Geen van de waarden die in paragraaf 5.1.3 aan de orde is gekomen ondervindt effect van deze maatregelen, omdat deze niet gelegen zijn op de locaties waar de maatregelen plaatsvinden. Het effect op cultuurhistorische waarde wordt daarom neutraal beoordeeld.

Ruimtelijke kwaliteit

Zowel de maatregelen binnen als buiten het ruimtebeslag van de huidige weg leiden niet tot een verandering in de gebruikswaarde van het gebied. De onderhoudspaden langs de weg blijven gehandhaafd doordat, waar nodig, een grondkering geplaatst wordt. De aanleg en aanpassingen van geluidsschermen leidt niet tot een wijziging in mogelijkheden tot gebruik. Het effect is neutraal.

De nieuwe, hogere geluidsschermen kunnen beperkingen opleggen tot de mogelijkheid van beleving van het landschap vanaf de weg op het ommeland en vanaf het ommeland op de weg. De belevingswaarde vanaf de weg bezien is al sterk verstoord. De aanpassingen van geluidsschermen leidt niet tot verdere verstoring van belevingsmogelijkheden vanaf de weg of vanaf het ommeland op de weg. Die mogelijkheden zijn reeds zeer beperkt.

Ten behoeve van de aanleg van het geluidsscherm ter hoogte van de N273/Napoleonsbaan dient over een strook van 3 meter groen verwijderd te worden om het scherm te bouwen. Dit wijzigt het aanzicht van het landschap vanuit de wijk Klingerberg enigszins.

De toekomstwaarde van het plangebied is beperkt. Het huidige ruimtebeslag van de A73 beidt weinig kansen voor toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen. Echter, als gevolg van de aanpassingen, wordt de toekomstwaarde niet verder verslechtert.

5.2.3 *Effecten aanlegfase*

Ten behoeve van de aanpassing van het geluidsscherm ter hoogte van de N273/Napoleonsbaan dient over een strook van 3 meter groen verwijderd te worden om het scherm te bouwen. Dit wijzigt het aanzicht van het landschap enigszins. Er treden geen andere landschappelijke, cultuurhistorische of ruimtelijke kwaliteitseffecten tijdens de aanlegfase op. Bij de aanleg of aanpassing van geluidsschermen treden ook tijdens de aanlegfase of als gevolg van deze werkzaamheden geen effecten op landschappelijke waarden op.

5.2.4 *Conclusie en beoordeling*

De maatregelen aan de A73 hebben geen van alle effect op beschermde of niet-beschermde cultuurhistorische ruimtelijke kwaliteitswaarden. Zowel het algemeen effect als de effecten van specifieke maatregelen zijn niet aanwezig of dermate beperkt dat er geen sprake is van een significant effect. Vanuit de wijk Klingerberg zijn de geluidsschermen beter zichtbaar. Dit heeft een negatief landschappelijk effect.

5.2.5 *Maatregelen voor mitigatie*

De maatregelen aan de A73 hebben geen van alle effect op beschermde of niet-beschermde cultuurhistorische, landschappelijke of ruimtelijke kwaliteitswaarden. Zowel het algemeen effect als de effecten van specifieke maatregelen zijn niet aanwezig of dermate beperkt dat er geen noodzaak is tot het treffen van mitigerende of compenserende maatregelen. In de vormgeving en stedenbouwkundige inpassing van de geluidsschermen wordt echter wel rekening gehouden met landschappelijke waarden om het effect te beperken. Daartoe zijn de volgende maatregelen opgenomen in het Tracébesluit. Deze maatregelen zijn meegenomen in de toetsing in dit deelrapport.

- a. Het uiterlijk van de aan te brengen geluidafschermdende maatregelen komt overeen met het uiterlijk van de reeds aanwezige geluidsschermen;
- b. Hoogteverschillen tussen bestaande geluidsschermen/-wallen en nieuwe geluidsschermen worden zoveel mogelijk overbrugd met een geleidelijke op- en afbouw van 1:10.

Naast deze generieke maatregelen worden enkele locatie specifieke maatregelen getroffen om de effecten op landschap te mitigeren. Om het landschappelijk zicht ter hoogte van de N273/Napoleonsbaan te handhaven wordt het aan te passen geluidsscherm doorzichtig uitgevoerd. Hiernaast dient ten behoeve van de aanleg van dit geluidsscherm over een strook van 3 meter struweel verwijderd te worden om het scherm te bouwen. Dit wijzigt het aanzicht van het landschap vanuit de wijk de Vossener enigszins. Op deze locatie wordt dezelfde vegetatie/struweel als daar nu aanwezig is terug geplant. Het minimale effect wordt daarmee geneutraliseerd.

Voor de geluidsscherm ter hoogte van de wijk Klingerberg aan de noord- en zuidzijde van het fietsviaduct Boekhorst geldt dat deze (anders dan nu het geval is) "naadloos" op elkaar aan zullen sluiten. Deze uitvoering mitigeert enigszins het effect van de verhoging naar 5 en 6 meter.

Een andere (meer) generieke maatregel vanuit landschappelijk perspectief is dat de taluds na grondwerkzaamheden opnieuw worden ingezaaid met gras en beplant met struweel indien dat in de huidige situatie reeds aanwezig is.

6 Conclusies en aanbevelingen

De maatregelen aan de A73 hebben geen van alle effect op beschermde of niet-beschermde cultuurhistorische of ruimtelijke kwaliteitswaarden. Zowel het algemeen effect als de effecten van specifieke maatregelen zijn niet aanwezig of dermate beperkt dat er geen sprake is van een wezenlijk effect.

Vanuit de wijk Klingerberg zijn de geluidsschermen beter zichtbaar. Dit heeft een negatief landschappelijk effect. De maatregelen die ten behoeve van inpassing genomen zijn (uniformiteit, het creëren van eenduidige, horizontale lijnen) mitigeren dit effect enigszins.

Tijdens de verdere planuitwerking dient echter wel blijvend aandacht te bestaan voor de inpassing van het wegontwerp in het landschap. Cultuurhistorische of ruimtelijke kwaliteitswaarden zijn bij gelijkblijvend van aard zijnde maatregelen niet in het geding.

Er zijn geen leemten in kennis die kunnen worden aangevuld op de nu voorziene herinrichting rondom het knooppunt Zaarderheiken en de A73. Dit omdat er geen aantasting van (historisch) landschappelijke structuren aan de orde is.

7 Literatuurlijst

Provincie Limburg. Provinciaal Omgevingsplan Limburg en Omgevingsverordening

Gemeente Venlo. Erfgoedkaart